GeniaaL gedacht

We willen meningen horen. Meningen van ingenieurs over wat hen nauw aan het hart ligt, meningen van niet-ingenieurs over ingenieurs en ingenieuren, alles wat des mensen is, kan en mag aan bod komen. Als het maar 'uw gedacht' is, mijn gedacht.

ADHEMAR BULTHEEL

Adhemar Bultheel is professor-emeritus aan de Faculteit Ingenieurswetenschappen, verbonden aan de Afdeling Numerieke Analyse en Toegepaste Wiskunde van het Departement Computerwetenschappen. Hij heeft jarenlang opleidingsonderdelen in de toegepaste wiskunde gedoceerd en is dan ook een vaste waarde in de herinneringen van vele alumni.

Ik denk dat er nog heel wat werk weggelegd is voor ingenieurs om aan dit soort problemen het hoofd te bieden.

GEPAKT

Ik heb een heemtuin. Dat is een stuk bos waarin wegens de ijzerhoudende ondergrond van het Hageland niet veel gekweekt kan worden. Onder en tussen de bomen groeit er dan niet veel meer dan wat bremstruiken, bosbessen, varens, haagwinde en klimop. De bramen en distels heb ik zoveel mogelijk geweerd. Een bak met kruiden is dan ook het enige waarmee ik wat in mijn eigen voedselinname kan voorzien. Met uitzondering van een paar landbouwers in de buurt die in fruit, asperges of witloof zijn gespecialiseerd, komt al de rest van wat ik eet en drink uit winkels en supermarkten. Meestal grrr … voorverpakt! Wat volgt verklaart waarom ik op bulk en papieren zakken ben overgestapt.

Het ergerlijke is dat voorverpakt voedsel zo goed opgeborgen is dat het quasi onbereikbaar wordt, alsof de fabrikant je wil verhinderen te consumeren of toch om de consumptie zo lang mogelijk uit te stellen. De begeerde etenswaar zit verpakt in een puzzel waarbij je moet proberen in te breken terwijl je al begint te kwijlen als de hond van Pavlov. Neem nu charcuterie. Die zit dikwijls in plastic vlootjes afgedicht met, wat zeg ik, verzegeld met een plasticfolie. Die is aan de randen vastgeplakt en ergens op een hoekje wordt verondersteld dat er een los lipje zit waarmee je handig de verpakking kan openen. Het eerste probleem is om precies dat hoekje te vinden. Soms staat er uitnodigend 'hier openen'. Al te vaak ben je op jezelf aangewezen of zit er soms een klein bubbeltje om de hoek aan te geven. Als je gevonden hebt waar je moet beginnen pulken, dan blijkt dat lipje helemaal niet los te zitten. Ik probeer dan tevergeefs een vingernagel (een teennagel zou belachelijk zijn) onder het lipje te krijgen, wat meestal niet lukt. Als ik mijn geduld verlies is er een puntig mes dat gewoon de afdekfolie kan doorprikken zodat ik die in stukken en strookjes kan lostrekken. Steevast liggen de schijfjes kaas, vlees of zalm grotendeels over elkaar. Maar dan blijkt dat je de verpakking hebt opengemaakt aan de kant van het onderste schijfje. Ofwel ruk je dan de hele afdekfolie los waardoor de rest de komende dagen zal liggen uitdrogen ofwel probeer je het onderste stukje boven te halen waardoor je de hele inhoud overhoophaalt.

Even erg zijn de verse producten als vlees en vis die in een vlootje liggen en lokaal zijn afgedekt met aan zichzelf klevende FOP (Flinterdun Onhebbelijk Plasticfolie). Om dat plaatsbesparend te bewaren in mijn diepvries probeer ik die folie los te maken zodat ik het vlootje kan verwijderen en de inhoud, enkel verpakt in de folie weg te stoppen. Ik heb zelf ook wel een FOP-rolletje in de schuif zitten (met handige scheurrand) om iets in te pakken. Meestal lukt me dat niet want al voor het afscheuren voltooid is, heeft die folie zich al aan zichzelf gehecht en hoe meer je dat voorzichtig probeert los te krijgen, hoe meer het op andere plaatsen weer aan zichzelf hecht. Een sisyfuskwelling! In de supermarkt heeft men blijkbaar een FOP-specialist in dienst want daar is de folie perfect om het vlootje gespannen en dan afgeplakt met de sticker waarop gewicht, prijs, houdbaarheidsdatum en dergelijke vermeld staan. Als je na vele jaren oefenen de FOP kan lospeuteren, dan is die sticker de reden dat je de hele FOP scheurt, zodat ik naar

© Joris Snaet

de rol met handige scheurrand moet grijpen om het eten opnieuw te verpakken en de sticker er met tape op te plakken. Dan begint de miserie pas, want het is zo moeilijk om het begin van de tape te vinden. Wanneer je na veel zoeken een hoekje hebt kunnen los pulken en je hoopt een strookje te kunnen losmaken, dan scheurt ofwel dat tipje af, of je maakt een lange dunne sliert los aan de zijkant van de tape. De fabrikant van die tape kent dat probleem natuurlijk en hij heeft dan een papiertje vastgemaakt aan het begin van de tape. Dat werkt natuurlijk enkel de eerste keer. Of zou die denken dat je een rolletje tape telkens in een keer opgebruikt?

Je zal nu natuurlijk denken: verknip, versnijd of verscheur toch direct die verpakking. Dat kan als je thuis bent, maar net hetzelfde probleem doet zich voor in allerlei andere gevallen. Een groot probleem heb ik altijd gehad met de kleine potjes melk die je krijgt bij je koffie die je onbekommerd op een zonnig terrasje wil gebruiken. Dat verandert al gauw in een nachtmerrie als je daar zit te plukken aan dat lipje dat weer niet loskomt tot het ineens wel lukt en de melk overal wordt rond gesproeid, behalve in de koffie. Is je kleindochter mee en heeft die een vruchtensapje in een klein brikje waaraan een weeral in plastic verpakt plastic rietje zit, dan is het de bedoeling dat je met het rietje (na het met de tanden uit de verpakking gehaald te hebben) een klein, met aluminium afgedekt gaatje doorprikt. Hopeloos. En als dat je toch zou lukken, dan geef je het best niet aan je kleindochter want als ze (‘opgelet laat het niet vallen’) dat met twee handjes aanpakt dan spuit het fruitsap door het rietje in een vrolijke boog op haar tot nu toe vlekkeloos witte jurkje. Je probeert zo vlug mogelijk een papieren zakdoekje uit een vers pakje te halen om de plakboel wat af te vegen. Het pakje is echter voorzien van een blauw stripje dat rondom het pakje zit en dat, als je dat lostrekt, de bovenste helft van het pakje losmaakt zodat je er een opgevouwen zakdoekje kan uithalen. Probleem is het begin van dat stripje te vinden. Dat zit even stevig vastgeplakt in de verpakking als de rest van het stripje. Hetzelfde probleem doet zich dan even later voor om het speculoosje dat je bij je koffie kreeg van zijn vershoudjasje te ontdoen. Thuis zitten koekjes dikwijls verpakt in een plastic mal die in een kartonnen doos zit. Die mal eruit halen is eenvoudig, maar probeer maar eens die mal weer in de doos te schuiven.

En dat zijn slechts een paar voorbeelden. De frustraties zijn legio. Hoe hulpeloos ben je als het ringetje van een blikje frisdrank afbreekt? Denk aan de rondspattende olie van een blikje sardienen als je het openscheurend deksel met de ring naar binnen duwt, het onverbiddelijke netje van aardappelen of sinaasappels dat in je vingers snijdt en niet wil toegeven aan jouw niet mis te verstane rukjes. Iets dergelijks doet zich voor met de koord die je moet helpen een cementzak of een zak wateronthardingszout open te maken. Onwrikbaar zijn die rotdingen. En dan heb ik het nog niet over de elektronicaspullen die in van die dikke plastic verpakking mooi zichtbaar zijn opgehangen in de winkel, maar die thuis enkel met breekmes zijn open te krijgen. Niet veel beter is het gesteld met speelgoed. Het lijkt zo bereikbaar, natuurlijk om de kinderen te verleiden, maar het blijkt dan met allerlei ijzerdraad op verborgen plaatsen vastgehecht aan een plastic of kartonnen drager.

Ik denk dat er nog heel wat werk weggelegd is voor ingenieurs om aan dit soort problemen het hoofd te bieden. Het doet me met heimwee terugdenken aan Indonesië waar ik op een marktje een tros bananen kocht die men verpakte in een netje dat bestond uit een paar gevlochten bamboestrookjes. De verpakking werd met een paar handige manipulaties en wat intelligente vlechttrucjes on the spot gemaakt.